

KONCERT KOŁĘD

W bogatym, ubiegłorocznym programie artystycznym uniwersyteckiej orkiestry, szczególne miejsce miał Koncert Kołęd, który odbył się 14 grudnia 2011 r. w Auli UZ. Ten świąteczny występ Big Bandu Uniwersytetu Zielonogórskiego był adresowany przede wszystkim do środowiska uniwersyteckiego. Licznie przybyła publiczność miała możliwość wysłuchania tego wieczoru zarówno najbardziej popularnych, jak też mniej znanych kołęd i pastorałek, a nawet włączenia się do wspólnego śpiewu. Gośćmi Jerzego Szymaniuka i kierowanego przez niego Big Bandu Uniwersytetu Zielonogórskiego byli tym razem: Ewa Uryga, Marek Bałata i Brian Fentress. W koncercie wziął także udział Chór Akademicki Uniwersytetu Zielonogórskiego p/d Bartłomieja Stankowiaka oraz specjalnie utworzona na ten projekt orkiestra smyczkowa, w której zagrali muzycy Filharmonii Zielonogórskiej. Organizatorem koncertu było Biuro Promocji Uniwersytetu Zielonogórskiego, a koncert poprowadził Maciej Ogarek.

W ogłoszonym wprowadzeniu do koncertu, M. Ogarek podzielił się ze słuchaczami refleksją - czy aranżacja utworu muzycznego, lub jego fragmentu innego kompozytora jest muzycznym dziełem sztuki. W swoich rozważaniach porównał muzyczne dzieło sztuki z plastycznym. Podobieństwo obydwu dzieł jest w akcie tworzenia dzieła. W przypadku komponowania dzieła muzycznego podobieństwo tkwi w jego „materializacji” czyli stworzeniu zapisu nutowego wyobrażenia materiału dźwiękowego powstałego w umyśle kompozytora. Tak samo powstaje materialne wyobrażenie plastyczne (obraz, rzeźba itp.) aranżacja zaś jest artystycznym przetworzeniem zastanej rzeczywistości (w przypadku J. Szymaniuka - kołęd i pastorałek), co podobne jest z kolei do malowania portretu, pejzażu czy wyrzeźbienia posągu. Jest jednak jedna cecha, która różni dzieło muzyczne (kompozycję lub aranżację) od dzieła plastycznego. Muzyka jest sztuką, która rozgrywa się w określonym czasie i potrzebuje, aby zaistnieć, aktu wykonawczego, w którym niezwykle ważnym czynnikiem jest interpretacja dzieła przez wykonawców. Sam zapis nutowy nie jest bowiem jeszcze dziełem sztuki. Aby dzieło muzyczne zaistniało w pełni, potrzebna jest jego interpretacja dokonująca się w procesie aranżacji i akcie wykonawczym. Aranżacja ma znaczący wpływ na proces wykonawczy. Obydwa elementy nawzajem się uzupełniają i inspirują.

Kompozycje zawarte w programie wieczoru mieniły się swoistym kolorytem, stylistyką oraz obsadą. Koncert otworzyła kołęda *Bóg się rodzi* w wykonaniu Chóru Akademickiego pod dyktando Bartłomieja Stankowiaka w aranżacji dyrygenta zespołu. Chór zaśpiewał jeszcze dwie kołędy a cappella. Dalszą, zasadniczą częścią koncertu, która wykonana była już w pełnej obsadzie wykonawczej, dy-

rygował Jerzy Szymaniuk. On też jest autorem wszystkich aranżacji kołęd, pastorałek i pieśni wykonanych przez Big Band Uniwersytetu Zielonogórskiego wraz z solistami i chórem. Warto podkreślić, że program właśnie tej części koncertu, którego twórcą jest Jerzy Szymaniuk, był prezentowany wielokrotnie w Polsce (Poznań, Grudziądz, Bełchatów, Gdańsk, Pelplin, Zielona Góra). Został także dwukrotnie nagrany na potrzeby TVP. W grudniu 2004 r. odbył się koncert *Kołędy dla Świata* w Filharmonii Bałtyckiej w Gdańsku, który zarejestrowany został przez TVP 2

i był następnie emitowany przez TVP 2 oraz TV Polonia, a w maju 2005 r. ukazał się na albumie CD pt.: *Pieśni Bożonarodzeniowe*. 16 listopada 2007 odbył się koncert *Kolędy Świata* w Bazylice w Pelplinie. Ten koncert został z kolei zarejestrowany dla TVP 1 i TV POLONIA i emitowany podczas Świąt Bożego Narodzenia, ukazał się również na płycie CD pt.: *Kolędy Świata*.

Całość repertuaru tych koncertów została zaprezentowana zielonogórskiej publiczności akademickiej podczas Koncertu Kolęd 14 grudnia 2011 roku. Na program złożyły

się polskie kolędy i pastorałki oraz amerykańskie pieśni bożonarodzeniowe. Wśród nich znalazły się te najbardziej znane (*Wśród nocnej ciszy, Gdy śliczna Panna, Gdy się Chrystus rodzi, Mizerna cicha, Jezus malusieńki, Pójdźmy wszyscy do stajenki, Ucichłeś Jezuleńku, Silent Night, Little Drummer Boy*), a także pieśni nie będące kolędami, lecz chętnie słuchane w czasie Świąt Bożego Narodzenia (*White Christmas, Merry Christmas Baby, Jingle Bells, No More Blue Christmas*).

Radosna nowina oraz tajemnica nocy, została wyrażona w poetycki sposób w pastorałce *Kolędowa nocka*, której autorami są Anna Warecka (tekst) i Ryszard Szeremeta (muzyka). Bogata twórczość literacka Anny Wareckiej bardzo często odwołuje się do wydarzenia betlejemskiego. Jan Okoń w swojej analizie porównawczej dotyczącej języka minionych epok i twórczości autorki pisał: „Wsluchajmy się (...) w poetyckie słowa i melodie. Z uwagi na piękne teksty i muzykę niechaj będą one śpiewane razem z dawnymi pastorałkami i kolędami”. Tak niezwykle przedstawiony nastrój, obok literackiego waloru, dał również interesującą możliwość autorowi aranżacji dla muzycznego wyrażenia przeżyć owej nocy.

Dodatkowym przeżyciem podczas koncertu był wspólny śpiew wykonawców z publicznością. Czynne włączanie się publiczności poprzez śpiew na koncertach kolędowych jest już tradycją. I chyba tradycją jest też to, że najczęściej chóralnym śpiewem niesione są słowa kolędy *Lulajże Jezuniu*, której niezwykłość i urok podkreślają słowa Tadeusza Budrewicza: „...w najprostszym sposobie wyraża tajemnicę Nocy Bożego Narodzenia, gdy Bóg oddaje się w opiekę człowiekowi. W rozrzwinięciu i wzruszeniu śpiewających...”.

W programie koncertu znalazł się również ponadczasowy utwór zatytułowany *Amazing Grace*. Tekst słowny tej pieśni ukazuje istotę przestania zawartego w kolędach i innych pieśniach chrześcijańskich. Dzięki czynnemu charakterowi pieśni (*Kiedyś byłem zagubiony, teraz jestem ocalony.*) znakomicie dopełnia program, wprowadzając słuchacza w zadumę i refleksję. Andrzej Schmidt tak scharakteryzował tę kompozycję: „Jest wśród nich jedna pieśń nie będąca właściwie kolędą, lecz klejnotem hymnodii angielskiej z XVIII stulecia. To *Amazing Grace* - Zdumiewająca Łaska, która zbawiła nędznika takiego jak ja... . Autor tej ciągle popularnej pieśni o balladowej strukturze, to były handlarz niewolnikami, John Newton /1725-1807/, którego życie to prawdziwy scenariusz, jeszcze niewykorzystany.”

Utwór *Amazing Grace* oraz radosne *Jingle Bells* zostały wykonane jako bis na zakończenie koncertu.

Od 2004 do 2010 roku program ten był wielokrotnie emitowany podczas Świąt Bożego Narodzenia, a dzięki TVP POLONIA docierał do najdalszych zakątków świata promując tym samym wykonawców i Uniwersytet Zielonogórski. Tym razem mieli okazję wystąpić go pracownicy Uniwersytetu, którzy nagrodzili wykonawców długą owacją.

M. O., J.SZ., B. S.

